

Dragana Arsić

Profesor razredne nastave

JU OŠ „Sveti Sava“ Foča

PEDAGOŠKA UVJERENJA

Osnovni principi na kojima se zasniva moj rad su: dominacije igre, neusiljeno saznavanje i razvoj kognitivnih sposobnosti, razvoj govora i socijalno emocionalno sazrijevanje tokom aktivnosti, učenje u stalnom dodiru sa različitim prirodnim i didaktičkim materijalima i iskustvima, iskustvima stečenim posmatranjem uz aktivan odnos u igri, učenje kroz praktičan rad.

Inspiraciju za rad nalazim u svakodnevnim životnim aktivnostima, a moja težnja je da djecu učim pravim životnim vrijednostima, da kod njih razvijam cjelovit razvoj svih potencijala do ličnog maksimuma uvažavajući individualnost i urođene sklonosti u svakom od aspekata razvoja (intelektualnom, socijalno-emocionalnom i fizičkom razvoju, razvoju govora, izražavanja, stvaranja i komunikacijskih sposobnosti) kroz neposredno iskustvo, igru i igrolike aktivnosti, kreativnost i praktičan rad bez prisile i nametanja, u posebnoj radnoj sredini, opuštenoj i neusiljenoj atmosferi.

Moj moto: Ljubav prema djeci i profesiji kao i strpljenje u radu sa njima su moja vodilja a kreativnost moja nasušna potreba

KRATAK OPIS PRAKSE

Kao voditeljica produženog boravka zalažem se da boravak učenika u produženom boravku djeci bude prijatan, da rado dolaze i osjećaju se sigurno i bezbrižno u njemu. Kako su moji učenici još uvijek mali i kako je igra osnovni pokretač svih aktivnosti odlučila sam da u svoj rad u produženom boravku maksimalno uključim igru, jer smatram da se većina nastavnih jedinica mlađeg školskog uzrasta može obraditi kroz igru. U svom radu sam uključila i kreativnost (izrada raznih edukativnih panoa, izrada čestitki, ukrasa, eksperimenata i itd.) i učenje kroz praktičan rad (upotreba kućanskih aparata, izrada kolačića, usvajanje različitih vještina na praktičan način i sl.).

NASLOV

Učenje kroz igru, kreativnost I praktičan rad

DETALJAN OPIS

1. POLAZIŠTA

S obzirom da ja radim na poslovima voditelja u produženom boravku, gdje radim sa djecom prije ili poslije nastave (ove školske godine radim sa učenicima 3. razreda koji dolaze u produženi boravak prije nastave) i s obzirom na činjenicu da ta djeca tokom cijelog dana provedu u školi tj. u periodu od 6:45 do 18:00 časova razmišljala sam na koji način da im boravak u produženom boravku učinim zanimljivim, ali da to vrijeme iskoriste usvajajući znanje. Nisam željela da produženi boravak bude „nastava“ prije nastave iz dva razloga. Prvi je što bi učenici odlazili na nastavu umorni i nezaineresovani za rad a drugi je što ne bi motivisano radili

ni u produženom boravku i što radom na tradicionalan način učenici bi minimalno sticali znanja. Zato sam se vodila idejom da ću u svom radu da primjenim praksu kojom smatram da bi moje vlastito dijete najviše sticalo znanja. Kako su moji učenici još uvijek mali i kako je igra osnovni pokretač svih aktivnosti odlučila sam da u svoj rad maksimalno uključim igru, ali ne igru samo radi zabave i trošenja vremena već igru kroz koju će svakodnevno sticati znanja. Smatram da se većina nastavnih jedinica mlađeg školskog uzrasta može obraditi kroz igru. Kako ne bi pretjerali svakodnevno sa igrom u rad sam uključila i kreativnost (izrada raznih edukativnih panoa, izrada čestitki, ukrasa, eksperimenata i itd.) i učenje kroz praktičan rad (upotreba kućanskih aparata, izrada kolačića, usvajanje različitih vještina na praktičan način i sl.).

Kako bi unaprijedila svoj rad i usavršavala se kao nastavnik aktivno učestvujem u eTwinning projektima. Do sada smo moji učenici i ja učestvovali u 7 eTwinning projekata od kojih su 5 zatvorena i za 4 smo dobili nagrade nacionalne oznake kvaliteta, jedan projekat je nacionalni tim BiH poslao na procjenu za nagradu „Evropske oznake kvaliteta“ a jedan je još uvijek aktivan. Ove školske godine smo autori jednog projekta pod nazivom „Christmas or New Year 's handicrafts / Božićne ili novogodišnje rukotvorine“. Učešćem u ovim projektima u rad sam uvela upotrebu Web alata, moji učenici su učestvovali u Skype konferenciji sa učenicima iz

Hrvatske i itd. Da sam na pravom putu u svom radu znam iz razloga jer moji učenici svakodnevno srećni dolaze u produženi boravak, sve aktivnosti obavljaju sa velikom motivisanošću, uvijek žele „još“ da rade, usvajaju i pamte nastavno gradivo u potpunosti, koje im na različite načine prezentujem. Da sam na pravom putu u radu potvrđuju mi i zadovoljni roditelji učenika, te sve veći broj upisane djece koja koriste usluge produženog boravka.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj:

Osnovni cilj moga rada jeste da motivišem učenike na rad, da nastavno gradivo koje sam planirala za taj tematski dan nauče, ali tako da se tokom dana igraju igara koje im vješto nametnem, da budu srećni, veseli i da se zabavljaju, a na kraju dana kada im postavim pitanja vezana za to gradivo dobijem povratnu informaciju, odnosno, igrajući se nisu ni bili svjesni da su učili.

Cilj moga rada takođe je da djeca u školu dolaze srećna, da školu ne doživljavaju kao obavezu već mjesto gdje uče zabavljajući se i da se svi osjećaju jednako važni i posebni, da kreativnim radom utičem na njihovo mišljenje, maštu, razvijanje motoričkih sposobnosti, a praktičnim radom aktivno uključujem učenike u proces sticanja znanja. Najvažnije od svega je da nastavno gradivo usvajaju sa razumijevanjem, da pojmovi i činjenice ostaju trajno upamćene i da ih znaju primijeniti u adekvatnim situacijama.

Ishodi:

Učenici znanja koja steknu znaju da primjene u adekvatnim situacijama, veoma su aktivni, motivisani na rad, snalažljivi, komunikativni, maštoviti, kreativni, znanja koja posjeduju zanju da obrazlože, povezuju pojmove i činjenice, uče sa razumijevanjem, poštuju tuđe mišljenje ali imaju i svoje.

2. DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Kao voditelj produženog boravka zalažem se da boravak učenika u produženom boravku djeci bude prijatan, da rado dolaze i osjećaju se sigurno i bezbrižno u njemu. Iako sam relativno kratko u ovom poslu nastojim da u svoju nastavnu praksu uvedem inovativan način rada, u potpunosti drugačiji od tradicionalnog oblika rada, gdje će učenicima biti zabavno i gdje će sa lakoćom usvajati nastavno gradivo.

Posebnu pažnju posvećujem prostoru u kom učenici provode vrijeme, didaktičkom materijalu koji koriste, a najviše se zalažem da vrijeme koje provedu u produženom boravku bude kvalitetno iskorišteno. Učionicu u kojoj učenici, koji koriste usluge produženog boravka, borave urđujem tako da ih svi motivi, slike, panoi i igre mogu podstaći da usvajaju nastavno gradivo.

Pod učionice obogatila sam raznim dječijim igrama koje pored toga što im služe za zabavu, služe i za usvajanje znanja. Igrajući ih po pravilima koje im spontano nametnem učenici nisu ni svjesni da usvajaju znanje iz raznih oblasti, a po završetku igre dobijem povratnu informaciju da su naučili ono što sam planirala za taj dan.

Gledajući sa lijeva na desno prva igra koju nazivamo „Ravna školica“ ima više pravila za igru. Osnovno pravilo je da se igramo riječima. U zavisnosti od tematskog dana postavljamo pravilo za riječi npr. ako je tematski dan „Jesen“ igra se izvodi tako što učenik koji igra baci pločicu redom na polje br. 1 i poskakujući na jednoj nozi ide do polja br. 7 a potom se vraća na polje br. 1 ali pri svakom skakanju na sljedeće polje izgovara riječi ili sintagme koje se odnosi na jesen npr. suvo lišće, kiša, kišobran, toplija odjeća, odlaze ptice selice,... Ukoliko se učenik u roku od 10 sekundi ne sjeti odgovarajućih riječi ispada iz igre i igra drugi učenik. Pobjednik je učenik koji prvi odigra svih 7 polja izgovarajući riječi koje odgovaraju na temu i da se te riječi ne ponavljaju. Na ovaj način učenici pamte nove pojmove, povezuju ih, nenasilno uče i

zabavljaju se. Igrajući ovu igricu obrađujemo mnoge teme kao što su godišnja doba, saobraćaj, rad ljudi, imenice, glegole, gradove, biljke, životinje i mnoge druge.

Druga igra „Tvister“ ih uči lijevu i desnu stranu, boje, poštovanju pravila, a igrajući je učenici rade vježbe istezanja i istrajnosti. Treća i četvrta igra je „Školica“ i „Pužić“ koje ih takođe kroz igru uče poštovanju pravila, brojeve, dane, mjesece, azbuku, abecedu, tablicu množenja i dijeljenja (zavisno od pravila koja im nametnem) i mnoge druge teme koje obrađujemo, a takođe im služi za jutarnje zagrijavanje.

Peta i šesta igra „Iks-oks“ i „Mica 3“ razvijaju kod učenika kognitivno mišljenje tj. učenici da bi došli do pobjede razvijaju pamćenje, pažnju, predstavljaju znanje i kreativnost da bi došli do rješenja problema.

Prozori i vrata su u zavisnosti od nastavnih tema i jedinica koje se izučavaju u nastavi, uvijek ukrašeni kreativnim radovima koji pored toga što utiču na estetsko uređenje učionice imaju i svoju didaktičku vrijednost. Tim kreativnim radovima su predstavljeni likovi iz bajki i animiranih filmova. Pored toga što su se učenici kreativno i likovno izražavali osnovna uloga ovih radova jeste jezičko izražavanje. Učenici o ovim likovima (zavisno od onoga što želimo razvijati kod učenika da li je to usmeno izražavanje ili pismeno, vježbe urednog pisanja, likovno izražavanje i sl.) pričaju priče, pišu sastave u kojima su zastupljeni ovi likovi, vode ih u svoj svijet mašte, crtaju ih. Dakle, nenasilno, motivisano razvijaju jezičke sposobnosti. Matematičke sposobnosti učenici razvijaju kroz igru „Tombola“ koja veoma motivaciono utiče na njih. Igra se izvodi na taj način što svi učenici koji učestvuju dobiju karticu sa 10 brojeva a jedan učenik izvlači brojeve. Učenik koji izvlači brojeve ima kartice sa zadacima npr. „Izvučen je broj 3×7 “, ili „ $37 + 25$ “ i sl. Na taj način učenici računaju i dolaze do rješenja „broja sa kartice“ a pobjednik je učenik čiji brojevi sa kartice prvi budu izvučeni. U sljedećoj igri on izvlači brojeve (kartice sa zadacima se mijenjaju u zavisnosti od nastavnih jedinica koje izučavaju iz matematike).

Zidovi učionice su obogaćeni raznim panoima i dječijim radovima koji edukativno utiču na đake. Sve panoe učenici uređuju i izrađuju uz pomoć svojih instrukcija.

„Pano godišnja doba“ učenici uređuju svojim radovima i na taj način uče o obilježjima godišnjih doba. Pored kreativnog i likovnog izražavanja kroz izradu panoa „Zoo kutak“ on omogućava učenicima usvajanje znanja o životinjama, uči ih o obilježjima životinja, karakteristikama, načinu života, ishrane i sl. Učenici su koisteći se školskim enciklopedijama o životinjama istraživali i zapisivali zanimljivosti o njima tako da su svi zapisani podaci proizvod njihovog istraživačkog rada.

Na zidovima učionice nalaze se i mnogi drugi panoi od kojih bih ja izdvojila „Kalendar“ koji pored kreativnosti i likovnog izražavanja svakodnevno nas obavještava o datumu i vremenu za taj dan. Učenicima su slikovito predstavljena godišnja doba, mjeseci, dani i vrijeme.

Panoom „Osnovne i izvedene boje“ su na slikovit i kreativan način prikazane osnovne boje, a njihovim miješenjem izvedene boje.

Svi panoi koji se nalaze u našoj učionici osmišljeni su tako da pored toga što imaju estetsku vrijednost imaju i edukativnu vrijednost.

Prilikom obrade teme „Dinosaurusi“ učenici su se na vrlo kreativan način izražavali. Za učenje o dinosaurusima pomogla nam je Enciklopedija koju su koristili za istraživački

rad odgovarajući na unaprijed postavljena pitanja, a za kreativni rad koristili su balone i papir u boji. „Zanimljiva kocka“ je igra koju igramo po različitim pravilima u zavisnosti od onoga šta želim postić kod učenika. Neka od pravila su pjevanje pjesmica koje su učenici učili na časovima muzičke kulture, nekada su pravila ponavljanje lekcija iz predmeta poznavanje prirode, nekada su na kocki nalijepljene slike pa na osnovu slika učenici se usmeno ili pismeno izražavaju i mnoge druge uloge ima.

Igra „Tegla sveznalica“ nam omogućava da učenici ponove svo nastavno gradivo iz svih predmeta. U njoj su kartice na kojima su napisana pitanja iz nastavnog gradiva koje su učenici učili na nastavi. Učenici su u krugu i jedan po jedan izvlači pitanje iz tegle i daju odgovor na njega. Ostali učenici prate ispravnost odgovora i koriguju ga ukoliko je to potrebno. Tako učenici igrajući se samostalno ponove nastavno gradivo, nauče ispravo ukoliko je njihov odgovor bio pogrešan i zabave se. Kako bi poboljšala kvalitet nastave, unapređivala se kao nastavnik i razvijala kod učenika osjećaj pripadnosti najuzbudljivijoj evropskoj zajednici namjenjenoj učenju pridružila sam se eTwinning zajednici čij sam aktivan član. ETwinning podrazumijeva rad na projektima. Učestvujem uglavnom u projektima koji mogu omogućiti mojim učenicima da će na kreativan i zabavan način doći do određenih saznanja tj. obraditi teme koje se podudaraju sa našim nastavnim planom i programom. Do sada smo moji učenici i ja učestvovali u 7 eTwinning projekata, od kojih je 5 završeno a 2 aktivna. Trenutno smo moji učenici i ja osnivači jednog eTwinning projekta pod nazivom „ Christmas or New Year's handicrafts/Božićne ili novogodišnje rukotvorine“.

Za 4 eTwinning projekta smo dobili oznaku kvaliteta, jedan je na procjeni a dva projekta su još aktivna. Radom u eTwinning projektima vratili smo stare zaboravljene igre u život djece. Projekat je trajao nekoliko mjeseci i sastojao se iz dva dijela. Prvi dio je bio da se svi učesnici prisjete neke stare zaboravljene igre, da je nauče igrati sa svojim učenicima, snime je i postave snimak na You Tube. Mi smo predstavili igru „Son makaron son“. Drugi dio projekta je naučiti neku igru koju su predstavili drugi učenici, snimiti i postaviti snimak na You Tube. Mojim učenicima sam u multimedijalnoj učionici koristeći se projektorom, laptopom i internetom prikazala igre svih učesnika a oni su izabrali da nauče igru „Neka bije, neka puca“.

Učešćem u projektu „Let's celebrate Easter together!“ koji je trajao mjesec dana moji učenici su kroz niz radionica, kreativno se izražavajući i učeći na praktičan način naučili običaje vezane za praznik „Vaskrs“. Kroz projekat su upoznali sve projektne partnere, razmijenili čestitke koje su ručno, samostalno napravili, pravili korpice za vaskršnja jaja, šarali i bojili jaja na tradicionalan način i naučili kako se u drugim državama širom Evrope obilježava „Vaskrs“.

Učestvujući u projektu „Igre bez granica“ na školskom nivou učenici, koji koriste usluge produženog boravka, su prvi put učestvovali, bili najmlađi učesnici ali i najmotivisaniji i zaslužno odnijeli pobjedu. Znajući da će učestvovati u Igrama bez granica vrijedno su radili i vježbali nekoliko dana ranije kako bi bili spremni za takmičenje. Međusobno su sarađivali, bodrili jedni druge i uživali u takmičenju. Kroz projekat su upoznali i igre drugih učesnika u projektu.

Učešće u projektu 1. april „Dan šale“ za nas je novina jer se u našoj školi do tada nije obilježavao „Dan šale“ Učenicima je bilo veoma interesantno i zabavno učešće u ovom

projektu, samostalno su izrađivali maske, potom smo šetali gradom pod maskama i birali najljepšu masku. Učenici su tog dana svojom šarenom veselom kolonom uveselili ulice našeg grada, prolaznici su zastajkiivali da ih gledaju a oni su se osjećali veoma ponosno. Projekat koji je veoma motivaciono i edukativno uticao na moje učenike je „Pčelica Maja putuje svijetom“ gdje nam je u goste stigla Pčelica Maja, a naš zadatak je bio da je ugostimo i da joj pokažemo zanimljivosti vezane za našu školu i grad. Kroz taj projekat učenici su igrajući se naučili mnoge zanimljivosti o svojoj školi, gradu Foči ali i o gradovima i državama u kojima je prije nas ili poslije nas Maja bila u gostima. Zahvaljujući tom projektu učenici su imali Skype konferenciju na kojoj su se predstavili učenicima iz OŠ „Blage Zadre“ Vukovar. Pjevali su pjesmice, ispričali zanimljivosti o svojoj školi i gradu, ispričali kako su ugostili Pčelicu Maju i stekli novo iskustvo.

Projekat „Svaki tjedan alat jedan“ je meni kao nastavniku omogućio da upoznam mnoge savremene alate koje mogu koristiti u svom radu kako bi moja nastavna praksa bila kvalitetnija. Zahvaljujući tom projektu naučila sam kako nastavno gradivo mogu djeci predstaviti na slikovit, kreativan i zabavan način kroz razne kvizove, igrice, prezentacije što mi pomaže da učenici budu veoma motivisani i na kreativan i zabavan način stiču znanja. ETwinning projekat pod nazivom „Christmas or New Year's handicrafts/Božićne ili novogodišnje rukotvorine“ čiji sam ja autor, koji je izazvao veliku zainteresovanost kolega iz raznih gradova i država (47 projektna partnera iz 12 država) će omogućiti djeci da upoznaju učesnike iz drugih gradova, način njihovog proslavljanja Božića ili Nove godine, način slanja novogodišnjih ili božićnih čestitki, izradu raznih ukrasa, te način na koji oni mogu svojim radom da steknu materijalnu korist.

Moji učenici su iskazali veliku zainteresovanost za učešće u prodajnim izložbama koje organizuje učenička zadruga u našoj školi i pokazali veoma zapažene rezultate. Iskazujući svoju kreativnost i maštu (kroz vremenski period od mjesec dana pripremajući se za prodajnu izložbu) učenici su shvatili da svojim radom, zalaganjem i kreativnošću mogu ostvariti svoju prvu novčanu naknadu. Sami su odlučivali o načinu trošenja novca i na praktičan način u potpunosti savladali nastavnu jedinicu „Rad, zarada, novac“. Smatram da učenici najbolje pamte nastavno gradivo kada se na praktičan način sa njim susretnu. U svom radu nastojim da sve nastavne aktivnosti koje mogu obraditi kroz praktičan rad tako i obrađujem jer na taj način učenici najbolje pamte gradivo. Te aktivnosti na njih motivaciono utiču i dugo ostaju u njihovom pamćenju. Primjenom praktičnog oblika rada u nastavi većina učenika se prvi put sreće sa upotrebom nekih od kućanskih aparata, upoznavanjem rada ustanova, održavanjem cvijećnjaka, sadnjom voća u školskom voćnjaku i sl.

Pored svega navedenog moji učenici su uvijek veseli, srećni, razigrani i raspjevani.

Dakle, moja svakodnevna nastavna praksa je u potpunosti posvećena motivisanju učenika na rad ali na zabavan, kreativan i praktičan način. Samo kada je učenicima zabavno učenje i kada su motivisani za rad rezultati su neizostavni.

3. EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Učenici koji koriste usluge produženog boravka srećni i bezbrižni dolaze u školu, motivisani su za rad, sve aktivnosti rado prihvataju i svi u njima učestvuju, stečena znanja primjenjuju u praksi, snalažljivi su, komunikativni, vješti u svim nastavnim vještinama (muzika, likovno izražavanje, fizičke sposobnosti), vješti i maštoviti govornici, imaju obogaćen riječnik za svoj uzrast, ističu se u svim nastavnim predmetima u školi, povezuju činjenice, znanja koja su stekli praktičnim radom pamte i prenose na druge učenike.

Prateći učenike tokom rada vidi se svakodnevni napredak, ne stagniraju već uvijek uče i znaju više. Napredak svoje djece najbolje primjete roditelji učenika koji su veoma zadovoljni radom produženog boravka i napretkom njihove djece. Učitelji učenika takođe potvrđuju da se učenici koji koriste usluge produženog boravka ističu u svim nastavnim predmetima. Moj pozitivni rad u školi su prepoznali rukovodeći organi škole od kojih imam punu podršku u radu. Sve to mi potvrđuje da sam na pravom putu u radu sa djecom i daje vjetar u leđa da nastavim dalje.

4. DODATNI KOMENTARI I SUGESTIJE DRUGIM NASTAVNICIMA KOJI BI ŽELJELI IMPLEMENTIRATI VAŠU IDEJU

Moja sugestija kolegama bi bila da u radu sa djecom izbjegavaju tradicionalni oblik nastave i da nastavno gardivo prezentuju djaci na zanimljiv način kako bi se probudila dječija motivacija, a kada se djeca motivišu na rad njihova znanja će dostići do neslučenih visina. Predlažem da nastava bude zanimljiva, igrolika, kreativna i praktična i tada će djeca srećna dolaziti u školu i imati bolje rezultate.

